

Poznań, dnia 12 maja 2025 roku

dr hab. Joanna Mucha, prof. UAM
Zakład Postępowania Cywilnego
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Recenzja

**w postępowaniu w sprawie nadania Panu doktorowi Jarosławowi Stasiakowi
stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych
w dyscyplinie nauki prawne**

Niniejsza recenzja została sporządzona na podstawie decyzji Rady Doskonałości Naukowej oraz postanowienia nr 1/ST/2025 Komisji Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych w dziedzinie nauki prawne z dnia 24 stycznia 2025 roku, mocą których została mi powierzona funkcja recenzenta i członka komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego Panu dr Jarosławowi Stasiakowi.

W wykonaniu powierzonych mi obowiązków składam recenzję, o której mowa w przepisie art. 221 ust. 8 ustawy 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 1571 ze zm.). Ocenie stanowiącej podstawę dla sporządzenia niniejszej recenzji zostały poddane warunki nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego określone w przepisie art. 219 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym „stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która:

- 1) posiada stopień doktora;
- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej:

a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub

b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub

c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;

3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej”.

I. Ocena warunku określonego w art. art. 219 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym

Z załączonych do wniosku dokumentów wynika, że Pan dr Jarosław Stasiak uzyskał stopień naukowy doktora nauk prawnych na podstawie uchwały Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 13 marca 2009 roku. Podstawą nadania stopnia naukowego doktora była rozprawa doktorska pt. *„Zwolnienie od kosztów sądowych w polskim i niemieckim postępowaniu cywilnym (studium prawnoporównawcze)”*. Promotorem w przewodzie doktorskim był prof. dr hab. Andrzej Marciniak, zaś recenzentami dr hab. Józef Jagieła, prof. UŁ oraz prof. dr hab. Vytautas Nekrosius z Uniwersytetu Wileńskiego.

Spełnienie warunku uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego wskazanego w art. 219 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym uważam zatem za niewywołujące wątpliwości i w związku z tym nie wymagające przeprowadzania dalszej, szczegółowej oceny.

II. Ocena osiągnięcia naukowego albo artystycznego, stanowiącego znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny (art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce)

Pan dr Jarosław Stasiak jako osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a więc jako stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny (nauki prawne), wskazał monografię pt. *„Pozew i powództwo o uzgodnienie treści książki wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym”*, Warszawa 2024. W związku z powyższym ocenie – stosownie do brzmienia art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy – winno podlegać spełnienie dwóch wymagań, a mianowicie, czy monografia została wydana przez wydawnictwo, które w roku

opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a oraz czy przedstawiona monografia, która ma być monografią naukową stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne.

Odnosząc się do pierwszego z warunków należy stwierdzić, że monografia została wydana przez wydawnictwo Wolters Kluwer w serii Biblioteka Sądowa. Monografia przed jej publikacją została poddana wydawniczej recenzji sporządzonej przez prof. UW dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego. Z uwagi na to, że wydawnictwo Wolters Kluwer w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a powołanej ustawy, ten warunek określony w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a został spełniony.

Odnosząc się do drugiego z wymienionych w przepisie art. 219 ust. 1 pkt 2 drugiego warunku, tj. znacznego wkładu w rozwój dyscypliny nauki prawne, jaki winna wnieść monografia naukowa stanowiąca podstawę do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego stwierdzam, po zapoznaniu się z treścią przedstawionej monografii, że nie spełnia ona wskazanego warunku.

Na ocenę tę złożyły się następujące elementy.

1) Ocena wyboru tematu i tytułu rozprawy

Zagadnienie właściwej kwalifikacji powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem rzeczy oraz kwestie oscylujące wokół tego zagadnienia są niezwykle ciekawe z naukowego punktu widzenia, ale i doniosłe praktycznie. W jednym i drugim przypadku odpowiednio dokonana kwalifikacja wiąże się bowiem z istotnymi następstwami, jak choćby zakres badania sądu, charakter orzeczenia czy jego skutek. Wpływa zatem w zasadniczy sposób na kształt postępowania. Już choćby z tego względu wyłaniający się z tytułu monografii wybór materii do rozważań w rozprawie habilitacyjnej zasługuje na pozytywną ocenę. Ocenę tej nie zmienia fakt, że monografia Pana dr Jarosława Stasiaka nie jest jedyną dotyczącą powództwa, którego podstawą jest art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Wcześniej bowiem materia ta była przedmiotem opracowania autorstwa D. Jakimca pt. *„Powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym”*, Warszawa 2017, co zresztą Habilitant zaznacza.

Zastrzeżenia budzi natomiast już sformułowanie tytułu pracy. Nie do końca zrozumiałe i – jak się wydaje – nie do końca uzasadnione jest objęcie tytułem zarówno instytucji powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, jak i pozwu. Po pierwsze, przedmiotem pracy jest zasadniczo powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej, nie pozew. Autor w ogóle nie zajmuje się problematyką pozwu. Owszem, jeden z rozdziałów (Rozdział 5) pracy odnosi się w pewnym zakresie do pozwu, zresztą do pozwu odwołuje się Autor już w tytule tego rozdziału, ale przedmiotem tej części opracowania są w rzeczywistości rozważania Autora jedynie w kwestii, jak winno być sformułowane żądanie pozwu, pominięte są natomiast pozostałe jego elementy.

Oznacza to więc, że Autor ponownie swoje zainteresowania koncentruje faktycznie na kwestii sformułowania powództwa. Po drugie, w opracowaniu została pominięta kwestia ewentualnej relacji pozwu jako pisma procesowego do instytucji powództwa czy jakakolwiek kwestia uzasadniająca odniesienie się w tytule monografii również do pozwu.

Trzeba też zauważyć, że zastrzeżenia wywołuje również zawartość treściowa pracy, która nie do końca odpowiada jej tytułowi. Tytuł ten jest w stosunku do zaprezentowanej w treści książki materii po prostu zbyt wąski. W zasadzie rozdziały 1, 6, 7 i w dużej mierze 8 nie odnoszą się bezpośrednio jedynie do powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, lecz raczej do całokształtu regulacji wiążących się z prowadzeniem odpowiednich rejestrów. Wskazane jednostki redakcyjne, zwłaszcza zaś rozdziały 6 i 7 dotyczą wprost elementów tego postępowania, tj. odpowiednio stron, jego przebiegu i orzeczenia, w tym jego wykonania w drodze egzekucji. Rozdział 8, prezentujący regulacje innych systemów prawnych w zasadzie również zawiera szersze treści, nie ograniczając się jedynie do analizy charakteru prawnego powództwa. Co do Rozdziału 1, rzeczą subiektywną jest zawsze, w każdym przypadku, ocena zasadności i potrzeby zamieszczania w opracowaniu dotyczącym funkcjonującej instytucji procesowej informacji mających charakter rysu historycznego, zwłaszcza gdy nie służą one realizacji metody historycznoprawnej. Jest bowiem fundamentalna różnica pomiędzy przedstawieniem w pracy rysu historycznego badanej instytucji a umiejętnością wyciągania z niego wniosków. Zamieszczenie tego typu informacji nie jest oczywiście błędem, ale też nie jest absolutnie konieczne.

W konsekwencji w mojej ocenie, dokonanej na podstawie analizy zakresu i przedmiotu materii stanowiącej zawartość pracy, bardziej adekwatnym tytułem byłoby chociażby „Postępowanie w sprawie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym”. Tytuł w aktualnym brzmieniu budzi wyżej wskazane zastrzeżenia.

2) Struktura recenzowanej pracy

Abstrahując od oceny, że treść opracowania wykracza poza kwestie wskazane w jej tytule, można stwierdzić, że praca została podzielona na osiem rozdziałów:

Rozdział 1. Rejestracja stanu prawnego nieruchomości w ujęciu historycznym i międzynarodowym

Rozdział 2. Regulacja powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym w dekrecie – Prawo rzeczowe. Rys historyczny instytucji

Rozdział 3. Usunięcie niezgodności stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej na podstawie art. 10 u.k.w.h. – charakter powództwa

Rozdział 4. Powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej a inne postępowania

Rozdział 5. Sformułowanie żądania pozwu w powództwie z art. 10 ust. 1 u.k.w.h.

Rozdział 6. Strony postępowania z art. 10 ust. 1 u.k.w.h. i jego przebieg

Rozdział 7. Orzeczenie w procesie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym i jego realizacja

Rozdział 8. Analiza prawnoporównawcza.

Książka rozpoczyna się „Wstępem”, w którym Autor uzasadnia wybór przedmiotowego zagadnienia jako przedmiotu jego rozważań, kończy zaś częścią zatytułowaną „Podsumowanie i postulaty *de lege ferenda*”. Nadto rozprawa zawiera: „Wykaz skrótów”, „Wzór 1. Pozew o uzgodnienie treści księgi wieczystej”, „Wzór 2. Odpowiedź na pozew” oraz „Wykaz literatury”. W pracy brak wykazu orzecznictwa, mimo że jest bardzo często przywoływane w opracowaniu.

Praca liczy 192 stron (nie wliczając strony tytułowej, spisu treści, wykazu skrótów, wykazu literatury, wzorów), nie jest więc obszerna.

Liczba rozdziałów jest odpowiednia – nie nadmierna i zarazem wystarczająca, objętość poszczególnych rozdziałów jest wyważona, nie zachodzą w tym względzie nieuzasadnione dysproporcje.

Drobne zastrzeżenia można odnieść do sformułowania tytułów rozdziałów 4 i 5. Dość niefortunnie mianowicie dokonał Autor w tytule Rozdziału 4 porównania powództwa z postępowaniami – wydaje się, że zdecydowanie poprawniej byłoby użyć konstrukcji językowej „postępowanie z powództwa na podstawie art. 10 ust. 1 a inne postępowania”. Podobnie pewna niezręczność językowa wyłania się z tytułu Rozdziału 5: „żądanie pozwu w powództwie” nie brzmi najlepiej pod względem językowym, a w kontekście merytorycznego znaczenia poprawniej byłoby po prostu użyć chociażby wyrażenia: „sformułowanie żądania powództwa z art. 10 ust. 1”.

3) Ocena merytoryczna monografii

W Rozdziale 1 (*„Rejestracja stanu prawnego nieruchomości w ujęciu historycznym i międzynarodowym”*) Habilitant, zgodnie z tytułem nadanym tej jednostce redakcyjnej, prezentuje zagadnienie rejestracji stanu prawnego nieruchomości w ujęciu historycznym, przywołując stosowne regulacje zarówno z odległych, jak i bliższych współczesności okresów historycznych, w tym uregulowania polskie.

Rozdział 2 (*„Regulacja powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym w dekrecie – Prawo rzeczowe. Rys historyczny instytucji”*) jest niejako, w pewnym sensie, kontynuacją przedstawionych wcześniej zagadnień, jednak już skonkretyzowaną do instytucji powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, przy czym uwaga Habilitanta koncentruje się w sposób naturalny na przepisach wskazanego w tytule Rozdziału dekretu.

Tytułowemu powództwu Habilitant poświęca Rozdział 3, nazwany *„Usunięcie niezgodności stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej na podstawie art. 10 u.k.w.h. – charakter powództwa”*. Znalazła się tu ogólna charakterystyka powództwa o uzgodnienie treści księgi

wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, jego cel, założenia, przesłanki jego zasadności. Habilitant konstruuje również pojęcie stanu prawnego, który ma podlegać korekcie na podstawie tego powództwa. W drugiej części Rozdziału zaprezentowane są natomiast poglądy na charakter prawny rozważanego powództwa, na jego umiejscowienie w obrębie przyjmowanej powszechnie klasyfikacji powództw, rozbieżne stanowiska doktryny i judykatury w tym zakresie.

W Rozdziale 4 („*Powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej a inne postępowania*”) zawarte są z kolei rozważania dotyczące prawnych możliwości w zakresie usunięcia wadliwości w treści księgi wieczystej. Habilitant analizuje inne postępowania, w których możliwe jest osiągnięcie tego samego rezultatu. Analizie poddane są: działanie sądu na podstawie art. 626¹³ § 2 k.p.c., dokonanie zmian w księdze wieczystej na podstawie art. 27 u.k.w.h., postępowanie wieczystoksięgowe, postępowanie w przedmiocie zniesienia współwłasności, postępowania w przedmiocie działu spadku i podziału majątku wspólnego, postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku, postępowanie w przedmiocie zasiedzenia, a także postępowania wywołane wytoczeniem powództwa, a więc postępowania procesowe, w tym w szczególności o stwierdzenie nieważności czynności prawnej, prowadzone są też rozważania na temat relacji pomiędzy postępowaniem z powództwa z art. 10 ust. 1 u.k.w.h. a postępowaniami administracyjnymi. Habilitant dochodzi do wniosku, że możliwości ochrony realizowane w postępowaniach nieprocesowych są zbyt ograniczone, aby uznać je za dostateczne dla skutecznej ochrony praw podmiotu pokrzywdzonego na skutek wadliwej treści księgi wieczystej i postuluje poszerzenie tej ochrony o środki realizowane w trybie procesowym. Nadto wskazuje, że wobec części postępowań postępowanie prowadzone na podstawie powództwa z art. 10 ust. 1 u.k.w.h. stanowi *lex specialis*.

W Rozdziale 5 („*Sformułowanie żądania pozwu w powództwie z art. 10 ust. 1 i.k.w.h.*”) Habilitant rozważa treść żądania pozwu w kontekście przyjmowanej kwalifikacji powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej, a następnie analizuje praktyczne przypadki odnoszące się do tej kwestii. Habilitant uznaje za wystarczające, by żądanie oddawało sens materialny wpisu, nie musi zatem bardzo ściśle określać zwiększenia zakresu ochrony lub zniesienia tej ochrony, gdyż zakres ten wynika z przepisów. Jednocześnie winno ono być sformułowane precyzyjnie w tym sensie, że winno wskazywać konkretne zmiany, jakie mają nastąpić w treści księgi wieczystej, musi być też zgodne z przepisami prawa.

Rozdział 6 („*Strony postępowania z art. 10 ust. 1 u.k.w.h. i jego przebieg*”) zawiera w pierwszej kolejności analizę zakresu podmiotowego postępowania wywołanego tytułowym powództwem. We fragmentach temu zagadnieniu poświęconych Habilitant uwypukla często występującą w tego rodzaju postępowaniach wielopodmiotowość, wykorzystując słusznie dla omówienia przedstawianych kwestii pojęcia legitymacji procesowej czynnej i biernej. Przedstawia także kwestie udziału w postępowaniu wywołanym powództwem z art. 10 ust. 1 u.k.w.h. prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz organizacji pozarządowych (niewłaściwie nazywanych przez

Habilitanta organizacjami społecznymi, o czym będzie jeszcze mowa), oceniając ten udział za w praktyce niewystarczający dla należytej ochrony praw. W drugiej części Rozdziału zaprezentowane są kwestie wiążące się z właściwością sądu, dynamiką postępowania sądowego, w tym jego wszczęcie i postępowanie dowodowe, a także zagadnienia odnoszące się do udzielenia zabezpieczenia w związku z tym postępowaniem (w drodze wpisu ostrzeżenia w księdze wieczystej), a także zagadnienie dopuszczalności poddania omawianej sprawy pod rozstrzygnięcie sądu polubownego.

Rozdział 7 („*Orzeczenie w procesie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym i jego realizacja*”) traktuje o wyniku postępowania: treści orzeczenia, ale także o jego wykonalności i skutkach, zwłaszcza dla sądu wieczystoksięgowego.

W Rozdziale 8 wreszcie („*Analiza prawnoporównawcza*”) Habilitant prezentuje regulujące tę samą lub podobne instytucje w wybranych obcych systemach prawnych, wybierając do prezentacji regulacje: niemiecką, czeską, austriacką, francuską, szwajcarską i holenderską.

Ocenę merytoryczną monografii należy rozpocząć od wskazania, że ani we Wstępie, ani w żadnym innym miejscu opracowania Autor nie sformułował w sposób wyraźny celu i tezy badawczej, a w każdym razie nie jest ona wyeksponowana na tyle, by po zapoznaniu się z uwagami zawartymi we Wstępie można byłoby je bez trudu przywołać. Nie jest to element przesądzający o dyskwalifikacji opracowania, jednak brak podlegających weryfikacji w toku rozważań zawartych w merytorycznej części pracy twierdzeń czy pytań badawczych wpływa na odbiór pracy jako dzieła naukowego: monografii naukowej, o której mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy. Trzeba tutaj wyjaśnić, że za cel badawczy nie może być uznana analiza stanu prawnego czy regulacji prawnej odnoszącej się do konkretnej instytucji prawa (a taką wszak Autor na kartach swojego opracowania przeprowadza). Analiza jest bowiem narzędziem służącym realizacji celu poprzez weryfikację tez badawczych.

Tytuł monografii usprawiedliwia czytelnicze oczekiwania wobec jej treści jako koncentrujące się wokół takich zagadnień jak charakter prawny przedmiotowego powództwa, jego kwalifikacja w obrębie przyjmowanych w doktrynie rodzajów powództw, jego cel, przesłanki zasadności, ewentualnie relacja do innych powództw czy środków procesowych.

W sposób szczególny oczekiwania te winien zaspokoić Rozdział 3, zatytułowany: „*Usunięcie niezgodności stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej na podstawie art. 10 u.k.w.h. – charakter powództwa*”, który stanowi centralną z punktu widzenia przedmiotu rozważań część pracy. Jak zatem sugeruje tytuł, miał to być ten fragment pracy, w którym Autor rozprawia się z niejednołitymi – jak zresztą słusznie podkreśla – poglądami w tej kluczowej kwestii. Wobec tego fragmentu opracowania oczekiwania recenzenckie były w sposób naturalny największe. Nie ulega bowiem wątpliwości, że jest to zagadnienie doniosłe nie tylko z teoretycznego, ale też praktycznego względu: od właściwej kwalifikacji charakteru powództwa zależy wszak cały szereg procesowych

skutków. W rozdziale tym można istotnie odnaleźć przytoczenia wypowiedzi przedstawicieli nauki i judykatury, które posłużyły Autorowi do wypowiedzenia własnego stanowiska. Stanowiskiem tym zdaje się być zakwalifikowanie powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym jako „*sui generis* powództwo o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego” (przede wszystkim s. 60, a także s. 66). Zdaje się, ponieważ w innych miejscach tego samego rozdziału, a także Rozdziału 5 (o czym będzie jeszcze mowa) Habilitant wyraźnie popiera jako słuszne również zapatrywanie, że omawiane powództwo należy uznać za „rodzaj powództwa o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego” (s. 60) czy też wskazuje (w Rozdziale 5), że „należy przyjmować raczej klasyfikację powództwa z art. 10 ust. 1 u.k.w.h. jako jednego z powództw o ukształtowanie istnienia prawa lub stosunku prawnego” (s. 111). Lektura tych fragmentów może zatem prowadzić do pewnego chaosu poznawczego: czy powództwo uregulowane w art. 10 u.k.w.h. jest według Autora powództwem *sui generis*, jakimś rodzajem powództwa o ukształtowanie czy po prostu powództwem o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego? Jeśli chodzi o dwa ostatnie przytoczone określenia – można przyjąć, że Autorowi chodziło po prostu o powództwo o ukształtowanie, a nie o jakiś swoisty jego „rodzaj” (typ?, podtyp?) wykazujący specyficzne cechy, odróżniające je w jakiś sposób od tradycyjnego, „podstawowego” powództwa o ukształtowanie. Przyjmuję zatem, że użyte sformułowania stanowią jedynie pewną niedokładność stylistyczną. Natomiast nie można się już zgodzić na zamienne posługiwanie się formułami „*sui generis* powództwo o ukształtowanie” i „jedno z powództw o ukształtowanie”, gdyż z całą pewnością nie są to pojęcia tożsame. Nie ulega natomiast wątpliwości, że nie jest poprawny termin „powództwo kształtujące”, którego również Habilitant używa. Takie określenie sugerowałoby bowiem, że to czynność procesowa strony (powoda) czy też jej dokonanie ma walor prawotwórczy. Tak przecież nie jest, konstytutywny charakter w przypadku powództwa o ukształtowanie ma prawomocny wyrok sądu, nie zaś samo powództwo. Jakkolwiek można tę wypowiedź zakwalifikować znów jako pewien skrót myślowy, to w pracy naukowej mającej stanowić podstawę do nadania najwyższego stopnia naukowego, ale też w jakiegokolwiek pracy naukowej używanie skrótów myślowych nie przystoi.

Co istotne, Habilitant nie wyjaśnia także, przynajmniej w stopniu wyczerpującym, na czym jego zdaniem polega cecha czy cechy świadczące o tym, że omawiane powództwo miałoby posiadać charakter powództwa *sui generis*, nie uzasadnia więc swojej oceny.

Poza wszystkim jednak istotny mankament tej części rozważań uwidacznia się w braku jakiegokolwiek teoretycznej podstawy do ich prowadzenia. Podjęcie próby oceny charakteru powództwa absolutnie wymaga pełnego zaprezentowania dotychczasowych ustaleń w zakresie omawianego zagadnienia (a więc w zakresie wyróżnianych w doktrynie rodzajów powództw), bo tylko wtedy możliwe jest przeprowadzenie pogłębionych analiz pozwalających uzasadnić sformułowane w ich wyniku wnioski. Zatem postępowanie zgodne z „naukowym warsztatem” wymagało, by Habilitant przedstawił cechy, właściwości i cel poszczególnych rodzajów powództw,

podjął próbę zakwalifikowania omawianego powództwa z uwzględnieniem tych cech, właściwości i celu, a następnie przyjął stanowisko jednoznacznie je uzasadniając i konsekwentnie je popierając w dalszych częściach pracy. Tymczasem w monografii nie ma jakichkolwiek odniesień do tej materii.

Lektura tej części pracy ukazuje jeszcze jedno istotne niedociągnięcie: Autor zdaje się dość swobodnie posługiwać się zamiennie pojęciami „powództwo” i „roszczenie”. Na s. 62 i 124 pisze bowiem o „materialnoprawnym charakterze powództwa”, zaś na s. 55 i 56 o „procesowym charakterze powództwa”. Nawet jeśli przyjęte nazewnictwo jest następstwem wypowiedzi zaczerpniętych z piśmiennictwa, Habilitant rozważając charakter powództwa o uzgodnienie treści książki wieczystej miał doskonałą okazję, by się z nimi rozprawić. Na s. 112 można przeczytać wywód Autora w kwestii „zaliczania powództwa z art. 10 u.k.w.h. do roszczeń o charakterze kształtującym”. Natomiast na s. 67 pisze on o „braku możliwości przedawnienia” powództwa z art. 10 ust. 1 u.k.w.h., „niezależnie od wyboru różnych koncepcji charakteru tego powództwa”. Przecież powództwo nie podlega przedawnieniu. Przedawnieniu stosownie do przepisów kodeksu cywilnego może podlegać co najwyżej – używając terminologii w kontekście rozważań – roszczenie i to materialnoprawne. Co istotne, w następnym zdaniu kwestia przedawnienia jest odniesiona już do roszczenia. Powyższe przykłady potwierdzają ocenę, że pojęcia „powództwo” i „roszczenie” są stosowane zamiennie. Przy tym wypowiedzi na temat powództwa przeplatają się tu dość swobodnie z wątkami mającymi za przedmiot tę drugą instytucję, tj. roszczenie. I tu już nie można zgodzić się na potraktowanie przytoczonych wypowiedzi jako skrótów myślowych czy omyłek językowych, lecz trzeba uznać je za merytoryczne uchybienia.

Zasadne wydaje się przejść w tym miejscu od razu do Rozdziału 5 (*„Sformułowanie żądania pozwu w powództwie z art. 10 ust. 1 u.k.w.h.”*). Większą jego część faktycznie zajmują ponownie wywody na temat charakteru powództwa (5.1. *Żądanie pozwu a charakter powództwa*). Przy czym z uwagi na to, że Habilitant nie wprowadza nowych wątków czy spostrzeżeń w tej materii, a nadto jego stanowisko – wobec przyjętej chronologii rozważań – winno być już skonstruowane w rozdziale wcześniejszym, tutaj zaś jedynie ewentualnie popierane, ten fragment stanowi powielenie wcześniejszych treści.

Zastrzeżenie budzi również konstrukcja Rozdziału 6, zatytułowanego *„Strony postępowania z art. 10 ust. 1 u.k.w.h. i jego przebieg”*. Brak związku tej materii, a przynajmniej zasadność zawarcia jej w strukturze pracy przyjętej przez Habilitanta była już zgłaszana. Niezależnie jednak od tego należy zwrócić uwagę, że rozdział ten jest kombinacją elementów zaliczanych odpowiednio do statyki (strony procesowe) i dynamiki (przebieg postępowania) procesu. Takie ujęcie jest mało czytelne, tym bardziej, że obydwa zagadnienia mogły być potraktowane znacznie szerzej i stanowić zawartość merytoryczną dwóch odrębnych rozdziałów (przy założeniu, że tytuł monografii nawiązywałby do postępowania o uzgodnienie treści książki wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, a nie jedynie do powództwa).

I ten rozdział jest dotknięty usterkami, których nie sposób pominąć i które nie powinny mieć miejsca w rozprawie habilitacyjnej. Przede wszystkim bardzo rażą błędy merytoryczne: na s. 144 Habilitant wskazuje wśród „skutków prawnych związanych z wniesieniem każdego pozwu” „powstanie lis pendens”, na s. 138 i 141 używa terminu „organizacja społeczna”. Zwłaszcza nad pierwszym ze wskazanych błędów nie można przejść do porządku, ponieważ jest on doniosły – zawisłość sprawy nie powstaje z chwilą wniesienia pozwu, lecz z momentem doręczenia odpisu pozwu pozwanemu, co wynika wprost z przepisów kodeksu postępowania cywilnego w sposób nie budzący jakichkolwiek wątpliwości. Natomiast od zwrotu „organizacja społeczna” w przepisach kodeksu ustawodawca odstąpił na podstawie ustawy nowelizującej przepisy kodeksu postępowania cywilnego z 2012 roku, zastępując go nazwą „organizacja pozarządowa”.

W tym też Rozdziale przytoczone zostały dane na temat liczby powództw o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym wytaczanych w skali kraju przez prokuratorów. Brak jest przy tym informacji, kto przeprowadzał ewentualne badania w tym zakresie (czy są to badania Autora?), wszak Autor nie zapowiada we wprowadzających częściach książki, w szczególności we Wstępie wykorzystania takiej metody badawczej, brak też jakiegokolwiek opisu metodologii badań, co musi wpłynąć na ocenę rzetelności badawczej.

Wreszcie wypada zauważyć, że Autor, wbrew zapowiedziom w tytule Rozdziału 8 nie przeprowadza w pracy analizy prawnoporównawczej. Rozdział ten zawiera natomiast sprawozdanie z regulacji prawnych obowiązujących w kilku wybranych systemach prawnych. Nie kwestionuję zastosowanego w pracy zabiegu, gdyż sięganie do przepisów innych państw ograniczone do ich prezentacji jest praktyką dość powszechnie stosowaną, niemniej taki sposób wykorzystania materiału w żadnym razie nie jest analizą prawnoporównawczą i nie uzasadnia przyjęcia, że w opracowaniu została zastosowana ta metoda. Tym sposobem jednak bardziej właściwe byłoby zawarcie w tytule niniejszej jednostki redakcyjnej np. sformułowania „w wybranych regulacjach prawnych innych państw”.

Powyższa analiza pozwala stwierdzić, że opracowanie jest przydatne praktycznie i z pewnością będzie służyć jako istotna pomoc dla praktyków prawa, lecz nie do końca zawiera treści, które mogłyby przyczynić się do rozwoju nauk prawnych, w szczególności nauki prawa postępowania cywilnego jako dyscypliny naukowej w takim zakresie, jakiego oczekuje się od monografii mających stanowić podstawę nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego, a więc od monografii naukowych. Stopień doktora habilitowanego jest stopniem naukowym, a zatem w logicznej konsekwencji winien być i jest nadawany za osiągnięcia naukowe. Zatem za aktywność zmierzającą do rozwijania nauki, m.in. poprzez rozwiązywanie istotnych problemów badawczych, konstruowanie uargumentowanych teorii naukowych. Taki cel winna mieć także monografia, o której mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Poza wszystkim bardziej praktyczny raczej niż naukowy charakter książki podkreśla także zamieszczenie wzorów

pism procesowych: pozwu o uzgodnienie treści księgi wieczystej (Wzór 1, s. 205) i odpowiedzi na pozew (Wzór 2, s. 211), choć i tu nie sposób pominąć zastrzeżenia: Habilitant zarówno w Spisie treści, jak w nagłówku na s. 205, na której zamieszczony jest Wzór 1 posługuje się określeniem „Pozew o uzgodnienie treści księgi wieczystej, natomiast w treści wzoru jako nazwę pisma wskazuje nie „pozew”, a „pismo procesowe”, co dość zaskakuje.

4) Ocena metodologii, języka i formalnej warstwy pracy naukowej

Autor nie zapowiada we Wstępie ani w treści w pracy, jaką metodą badawczą zamierza posługiwać się prowadząc badania, niemniej z kart monografii jednoznacznie wynika, że metodą tą jest słusznie metoda dogmatycznoprawna. Co prawda w Rozdziale 6 Habilitant powołuje się na dane statystyczne, jednak brak jest informacji na temat ich źródła, w szczególności, czy są to rezultaty jego badań własnych. Poza tym, jak już wskazywałam, dane te nie są opisane we właściwy dla zastosowania metody empirycznej sposób, zatem nie można uznać, że ta metoda została w pracy wdrożona.

Jak już wspominałam, nie mogę też uznać, że Habilitant, mimo sugestii zawartej w tytule Rozdziału 8 posłużył się metodą prawnoporównawczą.

Wyraźnie natomiast brakuje odniesień do literatury obcej w zakresie głównego zagadnienia, jakim jest instytucja powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym i samo powództwo. Sięganie do literatury obcej nie jest bezwzględnie wymagane, jednak w pracach naukowych na poziomie rozpraw habilitacyjnych stanowi obecnie standard.

Nie budzi większych zastrzeżeń warstwa językowa opracowania. Habilitant posługuje się komunikatywnym językiem, sprawnie – książkę dobrze się czyta, jej lektura nie powinna sprawiać nawet mniej obeznanemu z poruszonymi zagadnieniami czytelnikowi większych trudności.

Z recenzenckiego obowiązku wypada jednak zauważyć, że Autor nie ustrzegł się pomyłek językowych, których nie należy zaliczać go uszczerbków merytorycznych, a raczej do nieco nadmiernego odwoływania się do języka praktyki.

Tutaj wskazać można przykładowo następujące wyrażenia: rozpoznawanie pozwów (np. s. 141, 151) – zamiast rozpoznawanie sprawy, sąd rozpoznający powództwo (s. 152) – zamiast sąd rozpoznający sprawę, dowód z opinii biegłego ds. prawa obcego (s. 152) – zamiast biegłego w zakresie prawa obcego, cofnięcie powództwa (s. 159) – zamiast cofnięcie pozwu, powództwo może być dochodzone (s. 143) – zamiast roszczenie może być dochodzone, orzeczenie uwzględniające pozew (s. 95) – zamiast orzeczenie uwzględniające powództwo.

Sam wywód prowadzi Habilitant na dobrym poziomie, choć zdarzają się momenty, które można było w większym stopniu uporządkować (dotyczy to zwłaszcza rozważań na temat charakteru powództwa, zawartych w Rozdziale 3). Nie zaniedbuje przytaczania poglądów odmiennych od prezentowanych przez niego, tam, gdzie jest to możliwe, rzetelnie, z zachowaniem należytych

proporcji przedstawia dotychczasowy dorobek nauki i orzecznictwa w omawianych kwestiach. Habilitant nie obawia się przytaczać poglądów ze sobą sprzecznych, z reguły opowiadając się za wskazanym poglądem czy niekiedy formułując własne stanowisko.

Co do doboru literatury, nie umyka uwadze, że spora część materiału źródłowego stanowią publikacje z zakresu prawa materialnego. Nie umniejsza to bynajmniej ich rangi ani samo w sobie nie stanowi zarzutu wobec Autora. Jest też zrozumiałe wzięwszy pod uwagę analizowane zagadnienie, które wykazuje bardzo silny związek z prawem materialnym, zwłaszcza z – najogólniej mówiąc – prawem rzeczowym. Przedmiotem komentarza jest raczej to, że w doborze literatury odzwierciedla się nie najszerzej wyeksponowana warstwa procesowa w kwestiach łączących się z tytułową instytucją powództwa: brakuje zgłębienia teoretycznych wątków w tym zakresie. Poglębienie to uzyskałby Habilitant poszerzając bibliografię o pozycje z zakresu prawa procesowego cywilnego, które może niekoniecznie wiążą się z uzgodnieniem treści książki wieczystej, ale dotyczą wielu zagadnień procesowych, które należało omówić dla należytego przedstawienia tematu. Przykładem niech będzie wskazywane już nieraz powództwo czy przedmiot procesu, w tym roszczenie procesowe, itp. – Autor odnalazłby ogrom materiału, również z zakresu literatury obcej, które z pewnością byłyby pomocne w bardziej dogłębnym przedstawieniu zagadnienia. W uzupełnieniu oceny tego elementu opracowania nie można wreszcie nie zwrócić uwagi na niesatysfakcjonującą liczbę wykorzystanych w opracowaniu pozycji bibliograficznych.

5) Wniosek

W konkluzji stwierdzam, że z uwagi na brak wyraźnego wyodrębnienia celu i tezy badawczej, nie do końca zgodny tytuł opracowania z treścią, nie do końca poprawną strukturę, zasadnicze błędy merytoryczne, niepogłębioną analizę merytoryczną, którą odzwierciedla już choćby stosunkowo niewielka objętość, niezbyt rozbudowaną bibliografię, monografia pt. *„Pozew i powództwo o uzgodnienie treści książki wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym”* nie może być uznana za osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny „nauki prawne”.

- III. **Ocena istotnej aktywności naukowej realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej (art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce)**

Pan dr Jarosław Stasiak przedstawił do wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego – oprócz monografii „*Pozew i powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym*”, Warszawa 2024 jako osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny – łącznie dwadzieścia sześć publikacji, w tym: sześć opublikowanych przed nadaniem stopnia doktora, jedną stanowiącą skróconą wersję rozprawy doktorskiej i dziewiętnaście po nadaniu stopnia doktora (w tym dwie, które na moment złożenia wniosku nie zostały jeszcze opublikowane). Ta ostatnia grupa obejmuje: monografię „*Skarga nadzwyczajna w postępowaniu cywilnym*”, Warszawa 2021, 9 artykułów, 8 rozdziałów w monografiach i komentarze do 18 przepisów w „*Komentarzu do nowelizacji Kodeksu Postępowania Cywilnego. kosztów sądowych w sprawach cywilnych, dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym i przepisów przejściowych*”. Wspomniana publikacja będąca skróconą wersją rozprawy doktorskiej to monografia „*Zwolnienie od kosztów sądowych*”, Warszawa 2010 (która, co oczywiste, została opublikowana również po uzyskaniu przez Habilitanta stopnia naukowego doktora). Jak wspomniano, Habilitant we wniosku wskazał na dwie pozycje w publikacji zbiorowej, które w dniu złożenia wniosku nie zostały jeszcze opublikowane.

Równocześnie Habilitant wskazał następujące obszary badawcze, którym przypisał poszczególne publikacje:

I) szeroko rozumiane postępowanie cywilne, obejmujący:

- pięć artykułów opublikowanych przed nadaniem stopnia doktora:

- 1) „*Die Zustellungen im polnischen Zivilverfahren*“, Kieler Ostrecht Notizen, 2001
- 2) „*Die Rechtsmittel im polnischen Zivilverfahren*“, Jahrbuch für Ostrecht 2/2003 (współautorstwo: M. Michalska - Marciniak)
- 3) „*Wynagrodzenie adwokata za reprezentację strony w procesie cywilnym w Niemczech*“, Palestra 2004, nr 11 - 12
- 4) „*Die Neuregelung der Befreiung von Gerichtskosten in Polen*“, Osteuropa Recht, 2007 (współautorstwo: A. Fabisch)
- 5) „*Adwokat z urzędu w niemieckim postępowaniu cywilnym*“, Palestra 2007, nr 11 - 12

- siedem publikacji nadaniu stopnia doktora (licząc komentarze do przepisów jako jedną publikację):

1) dwie monografie:

- „*Skarga nadzwyczajna w postępowaniu cywilnym*”, Warszawa 2021 (obejmującą 109 s. – w każdym przypadku wskazana liczba stron odnosi się do merytorycznej treści)
- „*Zwolnienie od kosztów sądowych*”, Warszawa 2010, (obejmującą 223 s.) stanowiącą skróconą wersję rozprawy doktorskiej

2) jeden rozdział w pracach zbiorowych:

- „Kaucja aktoryczna a zasada równości w KPC”, w: J. Jagieła, R. Kulski (red.), Księga pamiątkowa „*Symbolae Andreae Marciniak Dedicatae*”, Warszawa 2022, s. 829 - 839 (obejmujący 11 s.),

3) trzy artykuły:

- „Dodatkowe wymogi formalne pozwu i wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego związane ze stanem zagrożenia epidemiologicznego”, *Acta Iuridica Resoviensia* 2023, Tom 43, nr 125, s. 102 - 110 (obejmujący 9 s.),
- „Die außerordentliche Klage, das neue Anfechtungsmittel im polnischen Zivilverfahren”, *Jahrbuch für Ostrecht* 2020, tom 61, s. 149 - 163 (obejmujący 14 s.),
- „Skarga do sądu jako element kontroli zewnętrznej w sektorze zamówień publicznych na skargę nadzwyczajną”, *Finanse Komunalne* 2019, nr 7 - 8, s. 78 - 84 (obejmujący 7 s.),

4) komentarze do 18 przepisów zawarte w T. Zembruski (red.), *Komentarz do nowelizacji Kodeksu Postępowania Cywilnego, kosztów sądowych w sprawach cywilnych, dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym i przepisów przejściowych*, Warszawa 2020 (obejmujące łącznie 65 s.)

II) szeroko pojęte prawo prywatne, obejmujący:

- jeden artykuł przed nadaniem stopnia doktora:

„Artykuł 15 § 1 KSH a poręczenie wekslowe”, *Prawo Spółek* 2005, nr 11, s. 47 - 49 (obejmujący 3 s.)

- po nadaniu stopnia doktora:

1) trzy rozdziały w monografii:

- „Skutki cywilnoprawne uchwalania planów zagospodarowania przestrzennego związanych z przebudową miasta”, w: M. Sakowska - Baryła, M. Górski (red.), „*Miasto w budowie prawne problemy inwestycji komunalnych*”, Warszawa 2016, s. 55 - 65 (obejmujący 11 s.)

- „Problemy prawne dotyczące nieruchomości warstwowych na przykładzie Miasta Łodzi” (współautorstwo: R. Budzisz), Warszawa 2022, s. 117 - 140 (obejmujący 24 s.),

- „Uzgodnienie księgi wieczystej prowadzonej dla lokalu”, w: A. Kaźmierczyk, E. Badura (red.), „*Nabywanie lokali terazniejszość i perspektywy*”, Warszawa 2024, s. 161 - 168 (obejmujący 8 stron),

2) dwa artykuły:

- „Samodzielność gminy i konstytucyjne zasady ustrojowe a realizacja uprawnień wynikających z art. 36 ust. i Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym” (współautorstwo: M. Sakowska - Baryła), *Przedsiębiorczość i Zarządzanie* 2017, Tom XVIII, z. 2, cz. 1, s. 219 - 233 (obejmujący 14 s.),

- „Dopalacze - legalne narkotyki- substancje zagrażające życiu i zdrowiu - Postawa Administracji Publicznej, zwalczanie czy kontrola?” (współautorstwo: S. Matyjek) *Acta*

Universitatis Lodzensis. Folia Iuridica 2023 - numer specjalny, s. 315 - 323 (obejmujący 9 s.),

III) szeroko pojmowane prawo administracyjne procesowe i materialne, obejmujący (wszystkie pozycje po nadaniu stopnia doktora):

1) jeden rozdział w monografii:

„*Możliwości reprezentowania przez wspólnotę mieszkaniową właścicieli lokali w postępowaniu administracyjnym - postulaty de lege ferenda*”, w: A. Kaźmierczyk, E. Badura (red.), „*Własność lokali. Teraźniejszość i perspektywy*”, red. Warszawa 2020, s. 279 - 287 (obejmujący 9 s.),

2) trzy artykuły:

- „*Czynności organu administracji publicznej podejmowane po otrzymaniu skargi do WSA*” (współautorstwo: P. Kowalczyk). *Studia Prawnoustrojowe* 2022, nr 58, s. 251 - 266 (obejmujący 16 s.),

- „*Aktualna regulacja użytkowania dronów w prawie polskim - ocena i postulaty de lege ferenda*” (współautorstwo: W. Stańczak), *Annales Universitatis Mariae Curie Skłodowska, Sectio G.* 2023, Vol. LXX, 2, s. 171 - 182 (obejmujący 12 s.),

- „*Problem niedofinansowania administracji lokalnej w zakresie zadań własnych oraz zleconych i możliwości jego rozwiązania*”, *Zeszyty Prawnicze UKS W* 2024, Tom 24, nr I, s. 51 - 61 (obejmujący 10 s.),

IV) prawo międzynarodowe, w szczególności prawa człowieka, obejmujący (wszystkie pozycje po nadaniu stopnia doktora):

1) dwa rozdziały w monografiach:

- „*Problem niedofinansowania administracji lokalnej w zakresie zadań własnych oraz zleconych i możliwości jego rozwiązania*”, *Zeszyty Prawnicze UKS W* 2024, Tom 24, nr I, s. 51 - 61 (obejmujący 10 s.),

- *The Impact of Art. 25 of the European Social Charter on the Protection of Claims of Employees in the Event of the Insolvency of Their Employer in the Polish Law*. *Eastern European Journal of Transnational Relations*, 2023 vol. 7 no. 3, s. 95 (obejmujący 9 s.)

- „*Orzecznictwo ETPCz na podstawie art. 1 Protokołu nr 1 a zmiany w prawie polskim*”, w: J. Jaskiernia, K. Spryszak (red.), „*Efektywność krajowych i międzynarodowych systemów ochrony praw człowieka drugiej generacji*”, Toruń 2024, s. 220 - 227 (obejmujący 8 s.).

Nadto Habilitant dołączył artykuł „*Das neue polnische Auslaendergesetz*”, *Jahrbuch für Ostrecht* 2004, tom 45, s. 339 - 350 (obejmujący 12 s.), nie uwzględniony w wykazie.

Nie sposób nie zauważyć, że zdefiniowane przez Habilitanta obszary badawcze są bardzo szerokie i odpowiadają w istocie nazwom gałęzi prawa. W ich ramach Habilitant zawarł swoje pisemne wypowiedzi dotyczące bardzo różnych kwestii, które nie pozwalają dostrzec w nich pewnych nurtów badawczych, które rozumiem jako sekwencję wypowiedzi dotyczących określonego tematu, na tyle spójne i konsekwentne, że pozwalające na potraktowanie ich jako cyklu prezentującego stanowisko Autora jako specjalizującego się w zakresie danego zagadnienia. Dotyczy to również postępowania cywilnego, określonego jako główny obszar badawczy. Zresztą zastrzeżenia budzi – w rozważanym aspekcie – opatrzenie owych obszarów przez samego Habilitanta określeniem „szeroko rozumiane”. Wydaje się, że takie zakreślenie jest zbyt szerokie i nie może być uznane za satysfakcjonujące. Co istotne, z jednej strony liczba publikacji przypisanych przez Habilitanta do tego głównego obszaru jest rzeczywiście większa aniżeli w przypadku pozostałych wyróżnionych obszarów, ale zarazem stanowi zaledwie ok. połowę ogólnej liczby publikacji. Z tego punktu widzenia trudno uznać, że dorobek publikacyjny w zakresie „szeroko rozumianego postępowania cywilnego” stanowi dominującą większość dorobku Habilitanta.

Po drugie, wszystkie w zasadzie publikacje są nieobszerne – ich objętość liczy od kilku do nieco ponad 10 stron, mają charakter sprawozdawczy, często praktyczny, brakuje w nich określenia charakteryzujących prace naukowe elementów, jak cel i tezy badawcze (co odnosi się także do obydwóch monografii). Prace są niewątpliwie ciekawe z praktycznego punktu widzenia i pod tym względem wartościowe, ale brakuje w nich istotnych dla rozwoju nauki rozważań, zakończonych rozwiązaniem konkretnych problemów badawczych.

Wreszcie po trzecie, mniej istotne, ale zauważalne: brakuje w dorobku opracowań opublikowanych w wysokopunktowanych czy wiodących, prestiżowych czasopismach, przynajmniej dla nauki prawa procesowego cywilnego.

W konkluzji stwierdzam, że biorąc pod uwagę wszystkie wskazane wyżej okoliczności, działalność publikacyjna Habilitanta, obejmująca opracowania inne aniżeli monografia wskazana jako osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny nie może zostać uznana za istotną.

Na uznanie zasługuje natomiast aktywność Habilitanta w zakresie uczestnictwa w konferencjach naukowych: wygłosił On referaty na dwudziestu konferencjach oraz był członkiem komitetów naukowych i organizacyjnych dwóch konferencji. Choć trzeba tu zaznaczyć, że podobnie jak w przypadku publikacji, większość referatów i konferencji nie dotyczy postępowania cywilnego - temu głównemu w ocenie Habilitanta obszarowi badawczemu poświęcone były cztery konferencje spośród dwudziestu jeden wskazanych we wniosku.

Pozytywnie należy ocenić również odbycie dwóch staży naukowych: na Uniwersytecie Łódzkim (od 1 listopada 2023 roku do 31 stycznia 2024 roku) oraz na Uniwersytecie Radomskim (od 1 marca 2024 roku do 30 czerwca 2024 roku), co wypełnia warunek aktywności naukowej w więcej niż jednej uczelni czy instytucji naukowej. Brak natomiast informacji na temat prowadzonych aktywności naukowych na uczelniach zagranicznych, co pozwala przyjąć, że Habilitant takiej aktywności nie prowadził.

IV. Konkluzja

Biorąc pod uwagę wymagania stawiane w przepisie art. 219 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym wobec osoby ubiegającej się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego, stwierdzam, że:

1. przedstawiona przez Habilitanta monografia pt. *„Pozew i powództwo o uzgodnienie treści książki wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym”*, Warszawa 2024 jako osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, tj. dyscypliny „nauki prawne” nie spełnia warunków określonych w art. 219 ust. 1 pkt 2a ustawy, tj. nie stanowi znacznego wkładu w rozwój dyscypliny „nauki prawne”

2. wskazana przez Habilitanta aktywność naukowa w zakresie obejmującym publikacje inne aniżeli monografia wskazana jako osiągnięcie stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny, realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej nie spełnia warunku określonego w art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy, gdyż nie może zostać uznana za istotną aktywność naukową.

W konsekwencji Pan dr Jarosław Stasiak nie spełnia warunków niezbędnych do nadania mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

dr hab. Joanna Mucha, prof. UAM